

Column

Nico van Straalen

De naam van de mijt

Vanwege een promotie verbleef ik eerder dit jaar een paar dagen in Iran. Mijn gastheer, Alireza Saboori, is een wereldspecialist in mijten. Hoe kan iemand zijn hele carrière aan mijten wijden, vraagt de leek zich af. Maar wij entomologen weten dat het kan. Je kunt zelfs rustig je hele carrière aan een mijtenorde of zelfs een mijtenfamilie wijden. Saboori kende de Nederlandse acarologen heel goed en sprak lovend over wijlen prof. Maus Sabelis. Hij bezocht in 2006 het twaalfde internationale Acarologiecongres, dat gehouden werd in Amsterdam.

Onze gezamenlijke promovenda in Teheran werkte aan oribatiden, maar Saboori zelf is gespecialiseerd in prostigmatide mijten die parasiteren op schadelijke insecten. Het idee is dat je die mijten massaal zou kunnen kweken, om ze in te zetten als biologische bestrijders van insectenplagen.

hoofdstad Persepolis, nu nog te bewonderen als een ruïne in Zuid-Iran, bij de stad Shiraz. Darius breidde het Perzische rijk uit tot aan deze zijde van de Bosporus en om de talloze ongeregelde bendes die de noordgrens van zijn rijk onveilig maakten de kop in te drukken, rukte hij met zijn leger zelfs op tot de Donau en de Wolga. Darius' zoon Xerxes is bekend vanwege diens oorlog met de Grieken. Dit alles leerde ik vroeger als gymnasiast. Je vraagt je wel eens af, waarvoor heb je dat allemaal in je hoofd gestampt, en ook nog onthouden, maar nu kwam het van pas.: Ik begreep onmiddellijk welk statement Saboori had gemaakt door zijn mijten zo te noemen.

Hij vernoemde een mijt van nog geen millimeter naar een Perzische koning. Ook de familie- en de genusnaam verwijzen naar de oude Perzen, want het koningshuis van Cyrus, Darius en Xerxes staat bekend als dat van de Achaemeniden. Ik heb het Saboori niet recht op de man af gevraagd, maar volgens mij heeft zijn naamgeving een betekenis. Hij had zijn mijten ook

... de beschrijving van een nieuwe mijtenfamilie als politiek statement?

Zootaxa 2611: 16–30 (2010)
www.mapress.com/zootaxa/
Copyright © 2010 · Magnolia Press

Article

ISSN 1175-5326 (print edition)
ZOOTAXA
ISSN 1175-5334 (online edition)

A new family of trombidoid mites (Acari: Prostigmata) from Iran

ALIREZA SABOORI¹, ANDREAS WOHLTMANN² & MASOUD HAKIMITABAR¹

¹Department of Plant Protection, College of Agriculture, University of Tehran, Karaj, Iran.
E-mail: saboori@ut.ac.ir; hakimitabar@yahoo.com

²Findorffstr. 11, D-27721 Rittershude, Germany. E-mail: wohlmann@uni-bremen.de

Abstract

Achaemenothrombium cyrusi gen. et sp. nov. (Acari, Prostigmata: Trombidioidea) is described and illustrated from larvae ectoparasitic on *Catocala* sp. (Lepidoptera: Noctuidae) from Tehran, Iran and *Achaemenothrombium talebii* (Karimi Irvanlou & Kamali, 2001) comb. nov. is redescribed. A new family, Achaemenothrombidae is proposed for accommodating this genus. A key to families of larval Trombidioidea and to species of *Achaemenothrombium* (larva) is presented.

Key words: Parasitengona, new species, new genus, new combination, *Catocala* sp., Noctuidae, larva, ectoparasite, key

Introduction

Larval Trombidioidea are being considered particularly important in understanding the phylogeny of these mites (Welbourn 1984, 1991; Southcott 1994; Zhang 1998). Despite some progress in recent years (Gabryš 1999; Söller et al. 2001; Wohlmann 2006; Mäkol 2007), our knowledge about phylogenetic relationships of major subgroups as well as about affiliation of species to subgroups is still fragmentary and mainly based upon European species.

During re-analysis of mite collections sampled in Tehran province as a part of the Ph. D. thesis of the third author and of the mite collection of Tarbiat Modares University, the senior author came across three specimens of larval Trombidioidea that could not be assigned to any known family.

Maar eerst moet je die mijten allemaal kunnen herkennen en uit elkaar houden, wat met de 48.200 beschreven soorten Acari geen geringe klus is. Volgens het boek 'De Nederlandse Biodiversiteit' zou het werkelijk aantal soorten ter wereld gemakkelijk 100.000, misschien wel 500.000 kunnen bedragen. Saboori liet me zijn collectie zien: tientallen laden met honderden preparaten van specimens die allemaal nog op naam gebracht moeten worden. Hij zelf heeft een groot aantal nieuwe soorten beschreven, nota bene ook een hele nieuwe familie; Achaemenothrombidae (in 2010 in Zootaxa 2611). Hoe komt een taxonoom op zo'n onuitspreekbare naam vraag je je af. Ik heb het voor u uitgezocht: er zit een verhaal achter de naam van de mijt.

De nieuwe mijtenfamilie bevat twee nieuwe soorten behorend tot het geslacht *Achaemenothrombium*. De larven zijn ectoparasieten van Noctuidae en Erebidae (Lepidoptera). De soorten zelf heten *A. cyrusi* en *A. dariusi*. Dit zegt u waarschijnlijk allemaal niks, maar de klassiek geschoolde gymnasiast herkent hierin direct de namen van twee Perzische koningen, Cyrus en Darius. Cyrus de Grote was de stichter van het Perzische rijk, ongeveer 500 voor Christus. Darius bouwde de legendarische

naar ayatollah Khomeini kunnen noemen. Afbeeldingen van Khomeini en Khamenei kom je in Iran zowat op elke straathoek tegen. Zelfs op het paleis van Sjah Abbas, gelegen aan het centrale plein van Isfahan, de prachtige Medan Naqsh-e Jahan, zijn de afbeeldingen van die Siamese tweeling geschilderd. Nu vraag ik je! Dat paleis dateert uit 1600, het is een cultureel erfgoed van de bovenste plank en dan schilderen de ayatollahs gewoon hun beeltenissen erop. Het laat zien dat ze lak hebben aan de wereld en aan de oudheid die niet hun oudheid is.

Maar Saboori heeft hier een stil protest tegen aangetekend. Hij vernoemde twee Iraanse mijten naar Perzische koningen. Of de ayatollahs dat in de gaten hebben, valt trouwens te betwijfelen want ze zijn vermoedelijk net zo min geïnteresseerd in mijten als in oude Perzische koningen en de architectonische wonderen van Sjah Abbas in Isfahan. Zo vinden taxonomen een manier om stilletjes politiek te bedrijven.

Nico van Straalen

Vrije Universiteit, Amsterdam, Afdeling Ecologische Wetenschappen,
n.m.van.straalen@vu.nl